vahabilik_1

KUR'AN VE LİYAKATLİ KİMSELERDEN DUA TALEP ETMEK-2

Kur'an-ı Kerim'in ayetleri, peygamberin şahıslar hakkında bağışlanma talebinde bulunmasının, tamamıyla faydalı ve müessir olduğunu beyan buyurmaktadır. Örneği aşağıdaki ayetlerdir:

1- (...) "Hem kendi günahın ve hem de mü'min'ler için mağfiret dile."
2- (...) "Onlara dua et. Doğrusu, senin duan, onlar için bir sükunet ve huzurdur."
Peygamberin şayet duasının böyle bir faydası varsa, insanın kendisi için ondan böyle bir duayı istemesinin ne gibi sakıncası olabilir? Ayrıca dua isteğinde bulunmak, şefaat isteğinde bulunmaktan başka bir şey değildir.

3- (...) "Onlar kendi nefislerine zulmettiklerinde, şayet sana gelip Allah'tan bağışlanma dileselerdi ve peygamber de onlar için bağışlanma dileseydi, elbette Allah'ı tevbeleri kabul eden, esirgeyen olarak bulurlardı.
Ayette (…) (sana gelselerdi) sözünden maksat şudur; "Yani onlar gelip peygamberden dua ve bağışlanma talebinde bulunuyorlardı." Eğer hedefleri bu olmasaydı, gelmeleri sonuçsuz kalırdı.

Peygamberin huzuruyla şereflenip dua isteğinde bulunmak, duanın kabul buyrulması için zemineyi hazırlamakta ve ruhi inkılabın oluşmasını kanıtlamaktadır.
Kur'an, Yakup oğullarının babalarından kendileri hakkında dua etmesini talep ettiklerini bildiriyor. Yakup'ta onların isteklerini kabul buyurmuş ve kendi vaadine de amel etmiştir.

Muhammed / 19.

Tevbe / 103.

Nisa / 64.

(...) "Ey babamız, bizim için günahlarımızın bağışlanmasını dile. Biz gerçekten hataya düşenlerden idik."dediler.
"(Babaları da) ileride sizin için rabbimden bağışlanma dilerim" diye söyledi.

Ayetlerde söylenilmek istenen husus şudur: Peygamber ve diğer Salih kullardan dua talep etmek, şefaat talep etmektir. Bunun da İslam hükmü açısından hiçbir sakıncası yoktur.Salih kimselerden dua talep etmek hususundaki hadisleri, konunun kısa oluşunu göz önünde tutarak nakletmeyeceğiz.

2-İSLAMİ HADİSLER VE SAHABENİN DAVRANIŞLARI

Meşhur Ehl-i Sünnet sahihlerinden birinin yazarı ve hadisçisi "Tirmizi", Enes'ten şöyle naklediyor:
(...) "(Enes şöyle diyor): Peygamberden kıyamet günü benim hakkımda şefaat etmesini istedim. O da kabul etti ve "şefaat edeceğim" dedi. "seni nerede bulayım?" diye söyledim. O da "sıratta diye cevap verdi."

Anlaşıldığı üzere, Enes tabii bir ziyaret ile Hz. Peygamberden şefaat talebinde bulunuyor. O da kabul edip ona amel ümidi veriyor.
"Saad bin Garib" Hz. Peygamber (s.a.a)'in Ensardan birisidir. Söylediği bir şiirinde, zimmen peygamberden şefaat isteğinde bulunup, şöyle diyor:
(...) "(Ey peygamber) Kıyamet gününde benim şefaatçim ol, o günde ki, diğerlerinin şefaati Suad bin Garib'in haline fayda vermeyecektir.

Yusuf / 96.
Sünen-i Tirmizi. C / 4. S / 42. "Sırat hakkında gelenler bölümü."
Kamus-u Rical. "Sevad" maddesinin altında.

"Tebbe" namında biri, "Humeyr" kabilesindendir. Hz. Peygamber (s.a.a) doğmadan önce, yakın bir zamanda Arabistan topraklarından Allah tarafından bir peygamberin gönderileceğini duyurdu. "Tebbe" ölümünden önce bir mektup yazdı. Yakınlarına "bir gün şöyle bir peygamberin geldiğinde mektubu ona vermelerini söyledi. Mektubunda şöyle yazmıştı:"

(...) "Eğer ömrüm vefa etmezse, seni görmeden önce ölürsem ahiret günü bana şefaat et beni unutma."

Bu mektup Hz. Peygamber (s.a.a)'in eline geçince şöyle buyurdu:

(...) "Aferin benim Salih kardeşim Tebbe'ye."

Eğer şefaat dilemek şirk olsaydı, Hz. Peygamber (s.a.a) kesinlikle ne onu kendisine kardeş bilir ve ne de ona üç kez "aferin" veya "merhaba" diye söylerdi.

ÖLÜLERDEN ŞEFAAT TALEP ETMEK

Bu bölümdeki hadisler, hayatta iken gerçek şefaatçilerden şefaat talep etmenin tamamıyla sakıncasız olduğunu kanıtlamıştır.

Hadislerin bir kısmından, Peygamber (s.a.a) vefat ettikten sonra ashabın onun pak ruhundan şefaat talebinde bulundukları anlaşılmaktadır. Örnek için bir kaçını arz edeceğiz;

İbn-i Abbas şöyle diyor; Emir-ül Mü'mininin (Hz. Ali (a.s)) Hz. Peygamberin (s.a.a) kefin ve gusül işlerini tamamladıktan sonra, yüzünü açıp şöyle dedi:

(...) "Babam ve annem sana feda olsun, hayatında da ölümünde de pak ve tertemizsin. Rabbinin nezdin de bizi de yad et."

İbn-i Şehri Aşub Menkıbeleri, c / 1.s / 12. Bihar-ül Envar, c / 15. S / 314.

Nehc-ül Belağa, 230. hutbe

2- Hz. Peygamber (s.a.a) vefat edince, Ebu Bekir yüzünü açtı, öptü ve şöyle dedi: "Babam ve annem sana feda olsun. Hayatında da ölümünde de pak ve tertemizsin." Rabbinin nezdinde bizi de hatırla."

Kaydedilen bu rivayetler gerçek şefaatçiden ister hayatında olsun ister ölümünde, şefaat talep etmenin herhangi bir farkının bulunmadığını beyan etmektedir.

Bu rivayetler ve ayetler ve yine tüm asırlarda Müslümanların arasında yaygın olan sünnetler göz önünde tutulduğunda, şefaat talep etmek meselesinin herhangi bir şek ve şüphe uyandırmayan, apaçık bir konu olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca Hz. Peygamber (s.a.a)'in ölümünden sonra dahi ashabının ondan dua talebinde bulundukları anlaşılmaktadır. Vefatından sonra ondan dua talep etmek doğru olduğuna göre, duanın bir nevi olan şefaati talep etmekte yine doğru ve sahih olacaktır.

14.BÖLÜM

VEHHABİLERİN ŞEFAAT DİLEMENİN YASAKLIĞIYLA İLGİLİ DELİLLERİNİN İNCELENMESİ

Bir önceki bölümde "şefaat dilemenin caiz olduğu" konusundaki delilleri gözden geçirmiştik. Şimdi de buna karşı çıkan muhaliflerin delillerini değerlendireceğiz. Evliyadan şefaat dilemeyi yasaklayan muhalif grupların bir takım hayali dayanaklarını kısa bir şekilde araştırmaya başlıyoruz;

Keş-ül İrtiyat. S / 265. Hülasetül Kelam kitabından nakletmiştir.
Bu konuda daha fazla bilgi elde edebilmek için yazarın yazmış olduğu " akıllı, Kur'an ve hadise göre şefaat" adlı (Farsça) eserine müracaat edebilirsiniz. Adı geçen kitapta 45 hadis Ehl-i sünnet kitaplarından, 55 hadis şii kitaplarından nakledilmek üzere, toplam 100 hadis kaydedilmiştir.

1- ŞEFAAT DİLEMEK ŞİRKTİR.

Vehhabilerin şirkten kasıtları, ibadette şirktir. Yani şefaat dilemenin bir nevi "şefaat edene tapmak" olduğunu hayal etmektedirler.
Dokuzuncu bölümde ibadet konusunda geniş bir şekilde izahat verirken şöyle demiştik: İstekte bulunduğumuz kimseyi "ilah" , "Allah", "Rab" "yaratılış aleminin idarecisi" veya "Allah ile ilgisi olan işlerin sahibi" olarak kabullendiğimiz takdirde ondan herhangi bir istekte bulunmak veya her çeşit şefaat dilemek ona ibadet etmek olur. Fakat bu gibi durumlar dışında yapılan herhangi bir istek veya dilek, "her çeşit ta'zim ve huzu", ibadet sayılmaz.

Kendilerine şefaat etme izni verildiği kimselerden şefaat talebinde bulunan şahıs, onları Allah dergahının en yakın kulları ve seçkin insanları olarak bilmektedirler. Bu gibi kimseler hiçbir zaman onun nazarında "Allah" değildirler. Örneğin " bağışlamak ve şefaat" gibi Allah'a mahsus olan işler de onların emirlerine Verilmemiştir. Allah'ın izni olmadan kendi başlarına diledikleri şahıslara şefaat etmek veya günahlarını bağışlamak hakları da bulunmamaktadır.

Şefaat talebinde bulunan insanlar, yalnız ve yalnızca "ilahi izin" çerçevesi dahilinde, Allah ile

manevi irtibatları bulunan, ilahi şefaatçiler ile ruhi bağlılıkları kopuk olmayan özel kimselerden günahlarının bağışlanmasına vesile olmasını ister ve talepte bulunurlar.

Talep eden kimsenin nazarında, Allah'a yakın bir kul olduğundan başka bir şey olmayan o gibi şefaatçi kimseden şefaat talebinde bulunmak hiçbir zaman ona ibadet etmek sayılmaz. Şunu da hatırlamalıyız ki, ölen bir şefaatçiden öyle bir talepte bulunmak şayet ona ibadet etmek sayılsaydı, aynı isteği onun hayatında da ondan talepte bulunmak da, tabiatıyla ona ibadet etmek sayılırdı.

Bunlar ilahi dergahın gerçek şefaatçilerin kastedilmektedir.

Önceki konuda Kur'an ve sünnetin, Müslümanların Hz. Peygamber (s.a.a)'in huzuruna gidip, ondan kendilerinin bağışlanması hakkında bağışlanma talebinde bulunmaları desturu verdiğini hatırlatmıştık. Hayat halinde iken şefaatçiden böyle bir istekte bulunmak, şefaat talep etmekten başka bir şey değildir elbette. Bir şeyin bir dönemde şirk, diğer bir dönemde de tevhid sayılması mümkün olamaz.

Konu daha açık bir ifadeyle şöyle izah edilebilir; "Şefaat Allah'ın işini ondan başka biri olandan istemek, o şahısa ibadet etmek demektir." Şeklinde düşünüyorlar.

Onlar bu sözlerini, aynı şekilde hastanın evliya ve bunlar gibilerinden şifa talebinde bulunmaları halinde de tekrarlıyorlar ve şöyle diyorlar:

"Bu tür istek (şifa dilemek) Allah'ın işini ondan başkası olan birinden talep etmektir. Tabiatıyla böyle bir istekte bulunmak istekte bulunulana tapmak demektir."

Önceki konulara dikkat edildiğinde bu sözlerin cevabı kendiliğinden aydınlanmış olur. Şöyle ki:

"Allah'ın konulara dikkat edildiğinde bu sözlerin cevabı kendiliğinden aydınlanmış olur şöyle ki:

"Allah'ın işini ondan başka biri olandan istemek ona tapmak olur." Gibi genel bir hüküm hakkında Müslümanlar arasında kesinlikle görüş ayrılığı söz konusu değildir. Tüm İslam alimleri Allah'ın işinin ondan başkasından istemenin, istenilen şahısın ilahlığına ve rab oluşuna itikat etmeyi gerektirdiğini vurgulamışlardır. Fakat bu sözün önemi, "Allah'ın işi"nden neyin kastedildiğini anlamaya bağlıdır.

Üç asır öncesinden günümüze kadar Vehhabi yazarları "Allah'ın işinin" ne olduğu hakkında bir türlü genel bir kaide ve ümmi bir hüküm beyan etmiş değildir. Genel bir kaide ve umumi bir hüküm olmadan delilin sonuçsuz kalacağı da kesindir.

Biz, ibadetin hududunu tayin edip tarifini yaparken, Allah'a mahsus olan fiillerin bir çok ayetlerde O'ndan başkasına da nispet edildiğini hatırlatmıştık. Örneğin "öldürmek" Allah'a mahsus olan bir fiildir. (...) (o yaşatan ve öldürendir.) Bu fiil (öldürmek) Allah'tan başkasına nispet edilmiştir. (...) (sonunda sizden birinize ölüm gelip çattığı zaman, elçilerimiz onun hayatına son verirler:)

Allah'a mahsus olup da başkalarına da nispet edilen fiil, yalnızca "öldürmek" fiili değildir. Nitekim Allah'ın fiillerinden bir kısmı ve yalnızca O'ndan talep edilmesi gereken bazı fiillerinin de Allah'tan başkasından talep edilmesi için izin verilmiştir. örneğin Kur'an Müslümanlara her gece ve gündüzleri (…) (yalnız ve yalnızca senden yardım dileriz.) diye söylemelerini emretmiştir. Oysaki, diğer ayetlerde Allah'tan başkası olan "Namaz" ve "sabır" gibi şeylerden de yardım dilememiz emrolunmuştur. Nitekim şöyle buyuruyor:

(….) "Sabır ve namazdan yardım dileyin. Bu şüphesiz, içi saygıyla ürperenlerin dışında kalanlar için bir ağırlıktır."
Biz burada şayet Allah'a mahsus olan fiillerin O'ndan başkasına nispet edildiği ayetlerin tümünü nakletmeye koyulsak, sözü uzatmış oluruz. Bu yüzden en uygun olanı, Kur'an-i bir mantıkla ihtilafın halline koyulmak ve Kur'an'ın gerçek gayesini ifade etmektir. Şöyle ki;
İstekler kesinlikle iki suretten birisiyle yerine getirilir;

1- Fail kendi fiilini ya herhangi bir mevcuda dayandırmadan, herhangi bir makamdan güç almadan ve her hangi bir kimsenin rızasını elde etmeden yerine getirir. (örneğin canlı bir yaratığı öldürmesi veya yardım etmesi gibi)
2- Yahut da fail o fiilini yüce bir dayanacak, yüce bir makamdan güç ve kuvvet alarak, onun iradesi ve özel iznini elde ederek yerine getirir.

Mü'minun / 80.
En'am / 61.
Bakara / 45.
Menşuru Cavid. C / 2. (İbadetin tarifi bölümüne müracaat ediniz.)

Birinci suretteki fiil (iş) Allah'ın fiilidir. İkinci suretteki fiil ise, beşer ve gayri ilahi olanların fiilidir. Allah fiili ile beşer fiili yalnızca bu iki suret ile tecelli eden fiiller değildir. Bu iki suret, yalnızca ilahi fiil ile beşeri fiili birbirinden ayırt eden bir külli kaidedir.
Öldürmek, diriltmek, şifa vermek rızıklandırmak v.s gibi Allah'a mahsus olan işler, mutlak olarak o işlerdir ki. Fail bu fiilleri yaptığından herhangi bir şeye ihtiyaç duymamaktadır.

Oysaki gayri ilahi işler, o sınıf işlerdir ki, fail o fiilleri yaptığında kendinden yüce ve üstün olan birine muhtaç olmaktadır. O yüce ve üstün gücün kudreti ve iradesi olmaksızın, onun herhangi bir işi gerçekleştirmesi mümkün değildir.
Bu kaideden şöyle netice alıyoruz: Allah'a mahsus olan şefaat, Salih kullardan istenilen şefaatten başkasıdır. Allah, kendine mahsus olan şefaati gerçekleştirmede kendinden başkasına ihtiyaç duymaz. Oysaki salih kullar şefaat ettiklerinde Allah'tan faydalanmalıdırlar. O'nun hakimane irade ve izni dışında şefaat edememektedirler.

Evliyadan şayet birinci anlamda şefaat talebinde bulunulursa, Allah'ın fiili ondan başkası olan birinden istenilmiş olur. Bu gibi istek ise, ona tapmak sayılır. Fakat şayet evliyadan ikinci anlamda şefaat talebinde bulunulursa, yani sonradan kazanılmış bir hak olan izinli ve sınırlı türden şefaat talep edilirse, bu takdirde ilahi olmayan bir fiil kuldan istenilmiş olur.

Bu külli kaide üzerine Vehhabi yazarların bu konu hakkındaki yazmış oldukları karıştırıcı yumrukları çözülmüş bulunuyor ve konu şöyle aydınlığa kavuşmuş oluyor; gerek şefaat ile ilgili istekler ve gerekse de şefaat olmayan şeylerle ilgili istekler iki surette talep edilmektedir. Muvahhid bir kimsenin salih kuldan birinci anlamdaki o fiilleri talep etmesi hiçbir zaman mümkün olamaz.

Ve yine İslam'i malumat seviyesi düşük dahi, hiçbir kimse evliyayı alemin idarecisi ve kainatın işlerini yürütüp yöneten kimseler olarak düşünmemektedir. Muhavahhid bir kimse inanıyor ki Allah, kendisine mahsus olan işlerini ve iradesini onların üzerlerine ve iradelerine bırakmamıştır. Evliyanın şefaat etmede ve istekleri yerine getirmede tüm şart ve sınırların dışında kaldıkları düşüncesini de kabul etmemektedirler.
Konuyu şöyle özetlemek mümkündür: Sınırlı ve izinli bir şefaati istemektir. Allah'ın işini ondan başka biri olandan istemek değildir.

2-MÜŞRİKLERİN ŞİRKİ PUTLARDAN ŞEFAAT İSTEMELERİNDEN DOLAYIYDI

Evliyadan şefaat istemenin haram olduğuna dair Vehhabilerin ikinci delilleri şöyledir: Hicaz putperestleri putlardan şefaat talep etmeleri, onların karşısına geçip ağlayıp sızlamaları ve aracı olmalarını talep etmelerinden dolayı "müşrik" diye adlandırılmış oldular. Nitekim ayet bunu ifade ediyor:

(...) "Allah'ı bırakıp kendilerine zarar vermeyecek, yararları da dokunmayacak şeylere kulluk ederler ve "bunlar Allah katında bizim şefaatçilerimizdir" derler." Bu ayete göre, Allah'tan başkasından her türlü şefaat talebinde bulunmak şirktir ve şefaat edeceğini umduğu şeye tapmaktır.

CEVAP

Evvela bu ayetin Vehhabilerin maksatlarıyla en ufak bir ilişkisi yoktur. Bu ayette şayet Kur'an putperestleri müşrik diye isimlendiriyorsa, putlarından şefaat talep etmelerinden dolayı değil de putlarının sonunda kendilerine şefaat etmeleri için onlara tapmalarından dolayıdır.
Putlardan şefaat talep etmek şayet gerçekte onlara tapmak olsaydı. "(...) (ibadet ediyorlar) kelimesinden hemen sonra (...) (onlar bizim şefaatçilerimizdir.) cümlesini zikretmesi yersiz ve gereksiz olurdu.

Yunus / 18.

Ayetteki bu iki cümlenin atıf suretinde gelmeleri, putlara tapma konusu ile onlardan şefaat istemek konusunun apayrı şeyler olduğunu beyan etmektedir. Putlara tapmak, şirkin nişanesidir, taş ve tahtadan şefaat talep etmek ise, ahmakça ilim ve mantıktan uzak bir ameldir. Söz konusu ayet, kesinlikle putlardan şefaat talep etmenin onlara tapmak olduğunu vurgulamazken evliyadan şefaat talep etmenin onlara tapmak olduğu neresinden anlaşılıyor?

İkincisi, onların "müşrik" diye adlandırıldıklarının sebebini "putlardan şefaat talep etmeleri" olduğunu farz etsek dahi, onların o tür şefaat talep etmeleri ile Müslümanların evliyadan şefaat talep etmeleri arasında yerle gök arası mesafe vardır. onlar putları "şefaat sahibi" olarak biliyor "günahları bağışlamada" ve "şefaat" etme konusunda onların ilahi dergahın özgür sahipleri olduklarına inanıyorlar.

Allah'ın o konularda o işleri yapmaktan vazgeçip görevini "putlara" devredildiğini zannediyorlar. Bu şekilde bir şefaat talebinde bulunmak tabiatıyla onlara tapmak olur. Zira onlardan şefaat talep edildiğinde, onların "ilah" , "Rab" ve "ilahi işlerin yetkilisi" olduklarına itikat edilmektedir.

Oysaki Müslüman bir kimse evliyadan şefaat talep ederken, evliyayı Allah dergahına yakın bir şefaat etmek için Allah tarafından izinli olarak görmesini ve bu inanç ile şefaat talebinde bulunup dua etmektedir. Bu iki zıt görüşü birbirleriyle kıyaslaması birinin diğerine olan yüceliğini görmemezlikten gelmek, gerçekçilik ve insaf ile bağdaşmaz.

3-ALLAH'TAN BAŞKASINDAN İSTEKTE BULUNMAK HARAM MI?

Vehhabiler, evliyadan şefaat talep etmenin haram olduğuna dair şöyle bir üçüncü delil getirmektedirler.

"Kur'an'ın açık hükmü gereği dua ederken Allah'tan başkasını çağırmamalıyız. Allah'tan başkası olan birinden bir şey istemek, bir nevi ondan başka birisi olandan hacet dilemektir. Nitekim Kur'an şöyle buyuruyor: (...)

"Öyleyse Allah ile beraber başka hiçbir şeyi çağırmayın."

Bir taraftan şayet Allah'tan başkasını çağırmanın haram olduğu düşünülse, diğer taraftan da Allah'ın evliyalara şefaat etme hakkı verildiği kabul edilse, o takdirde bu iki durumun orta yolu şöyle olur; " evliyadan isteyeceğimiz şefaati Allah'tan isteyelim, evliyanın kendisinden istemeyelim."

Ayrıca bu tür çağırmaların ibadet sayıldığı ve ona tapmak olduğuna dair diğer bir delil de şu ayettir:

(...) "Rabbiniz dedi ki; "Bana dua edin, size icabet edeyim. Doğrusu bana ibadet etmekten büyüklenen (müstekbir)leri; cehenneme boyun bükmüş kimseler olarak gireceklerdir."

Dikkat edildiğinde ayetin başında "davet" sonunda ise "ibadet" kelimesinin yer aldığı müşahede edilmektedir. Bu da "ibadet" ile "davet" in aynı anlamda olduğuna delalet etmektedir. Nitekim ahlak kitaplarında şöyle kaydedilmiştir: (...)

"Dua ibadetin özüdür."

CEVAP

İlk önce (…) (çağırmayın) cümlesinden kastedilen şey, Allah'tan başkasını mutlak çağırmanın haram olduğu kastedilmiştir. Bunun delili ise, ayetin başında geçen (...) (mescitler Allah içindir.) cümlesidir. Bu cümle ayette geçen söz konusu davetten maksadın, tapmayı

Cin / 18.

Mü'minun / 60.

---

gerektiren hususi bir davet olduğunu kanıtlamaktadır. O hususi davet ise, çağırılan şeyi alemin rabbi, kainatın idarecisi ve yaratılış sahnesine mutlak hakimi olduğunu kabullenip karşısında sonsuz hüzu ve alçak gönüllülük ile iç içe bir vaziyette durmaktır. Oysaki böyle bir hakkı lütfettiği kimselerden şefaat dilemekte kesinlikle söz konusu değildir.

İkincisi: ayette haram olarak beyan edilen şey, başka birini Allah ile birlikte çağırmak ve onu ilah seviyesinde düşünmektir. Nitekim (mee Allah.) (Allah ile birlikte) kelimesi konuyu aydınlatıyor. Şayet birisi Allah'tan talep etmesi için peygamberden bağışlanmasını dilerse veya isteklerini yerine getirmesi için peygamberin dua etmesini isterse, kesinlikle Allah ile birlikte diğer birini çağırmış sayılmaz. Gerçekte bu davet, Allah'ı çağırmaktan başka bir şey değildir.

Bazı ayetler putlardan istekte bulunmayı şirk olarak nitelendiriyorsa, nedeni putperestlerin putları küçük ilahlar, Allah'a ait işlerin tümünde veya bazısında salahiyetli şeyler ve kendi arzularını yerine getirmeye kadir olarak bilmelerinden dolayıdır. Bu nedenle Kur'an'ı Kerim bu tür düşünceleri reddetmek gayesiyle şöyle buyuruyor:

(…) "O'ndan (Allah'tan) başka taptıklarınız ise, size yardıma güç yetiremezler, kendilerine de."

ve yine şöyle buyuruyor:

(...) "Allah'tan başka taptıklarınız sizler gibi kullardır."

Ayetin gerçekte anlamı şöyledir; (……) (Allah ile birlikte başka bir şeye ibadet etmeyin. Nitekim diğer bir ayette de şöyle buyuruyor: (…..) (ve onlar, Allah ile beraber başka bir ilaha tapmazlar.)

Furkan süresi, ayet:68

Araf / 197.

Araf / 194.

Konu şöyle özetlenebilir: Müşrikler putları küçük ilahlar olarak düşünüyorlardı. Yine onları mutlak mutasarrıf ve ilahi fiillerin sahibi olarak verdiği şefaat sahibi kimselerden istekte bulunup dua etmelerini talep etmekte, o gibi şartlar söz konusu değildir.

Üçüncüsü: "davet" sözcüğünün daha geniş ve daha kapsamlı anlamı bulunmaktadır. Bu kelime, mecazi olarak "ibadet" yerine de kullanılmaktadır. Örneğin Vehhabilerin delil olarak getirdikleri ayet ve hadiste olduğu gibi. Fakat böyle bu gibi bazı yerlerde mecazi anlamda kullanılması, "davet"i her yerde "ibadet" anlamına kullanmamıza delil olamaz.

Buna dayanarak da birinden makul ölçüler dahilinde hacet dileyip dua etmeyi şirke, mahkum edemeyiz. "Davet"in hakiki anlamı, bazı yerlerde ibadet şeklini alan çağırmaktır. "Davet", genel anlamda başkalarını "çağırmak" anlamına gelmektedir. İbadet anlamında değildir.
Biz, ileriki konuda; Kur'an'da davetin anlamı hakkında bir bölüm ele alıp, her davet ve çağrının, tapmak ve ibadet etmeyi gerektirmediğini ortaya koyacağız.

4-ŞEFAAT ETMEK ALLAH'A MAHSUS OLAN BİR HAKTIR.

Vehhabiler diğer bir delillerinde şöyle diyorlar:
"Aşağıda kaydedilen ayet, şefaat etmenin, Allah'a mahsus bir hak olduğunu vurgulamaktadır, buna göre, diğer birinden şefaat talep etmenin anlamı kalmaz."

(...) "Yoksa Allah'tan başka şefaat ediciler mi edindiler?
Deki; ya onlar, hiçbir şeye malik değillerse ve akıl da erdiremiyorlarsa?
Deki; şefaatin tümü Allah'ındır."

CEVAP

"Şefaatin tümü Allah'ındır" cümlesinden kastedilen şey, "şefaat etme hakkının yalnızca Allah'a ait olup diğerlerinin o haktan mahrum bulundukları" değildir. Zira kuşkusuz Allah hiçbir zaman birisinin nezdinde birisi hakkında şefaat etmeyecektir. Ancak o cümleden kastedilen şey, "Allah'ın şefaatin özüne sahip bulunması hususudur." Putlar şefaate sahip değillerdir. Zira şefaate malik olan kimse, akıl, idrak ve malikiyetten faydalanabilir nitelikte olmalıdır, oysaki

müşriklerin taptıkları putları, her iki şarta da sahip değillerdir. Nitekim ayet şöyle buyuruyor: (...) "Deki; ya onlar, hiçbir şeye malik değillerse."

Binaenaleyh asıl konu, Allah'ın şefaate malik olması hususudur. Oysaki putlar böyle değildir. Allah kimde kabiliyet ve liyakat görürse, şahıslara şefaat etmesi için ona şefaat izni verir, putlara değil. Durum böyle olunca söz konusu ayetin bizim konumuz ile ilgisi kalmadığı anlaşılacaktır.

Zira Müslümanlar yalnızca Allah'ı "şefaat sahibi" olarak biliyorlar ki Allah her kime izin verirse, yalnızca izin verdiği şahıs şefaat edebilir, diğerleri değil. Bu nedenledir ki, evliyadan (şefaat sahibi olduklarından dolayı değilde) Allah indinden izinli şahıs olduklarından dolayı onlardan şefaat isteğinde bulunuyorlar. Hal böyle iken o gibi sözlerin söz konusu ayetin anlamı ile ne gibi bir ilişkisi bulunabilir?

5-ÖLÜDEN ŞEFAAT TALEP ETMEK YASAKLANMIŞTIR

Vehhabilerin en son delilleri şudur;
"Dünyada evliyadan şefaat talep etmek, işitme duyusunu yitiren ölüden istekte bulunmak gibidir. Oysaki Kur'an'ı Kerim açık bir şekilde vurgulamaktadır:

Zümer/44

---

a- (...) "Çünkü gerçekten sen ölüleri diriltemezsin ve arkasını dönüp kaçmakta olan sağırlara da çağırmayı işittiremezsin."
Kur'an bu ayette müşrikleri ölülere benzetmiştir. Ölüler duyma kabiliyetinden nasıl yoksunlarsa, o kitleye hakkı kabullendirmenin de peygamberin gücü dışında kalmaktadır.

Şayet ölüler konuşma kabiliyetine ve işitme duygusuna sahip bulunsalardı, ölü gönüllü müşrikleri ölülere benzetmesi doğru olmazdı.
b- (...) "Gerçekten Allah, dilediğine işittirir; sen ise kabirlerde olanlara işittirecek değilsin."
Bu ayet ile istidlalimiz, ilerideki ayet ile istidlalimizin aynısıdır. Demek oluyor ki ölen birisinden şefaat dilemek, cansız bir şeyden istekte bulunmanın aynısıdır.

CEVAP

Vehhabiler, diğer İslam fırkalarını hatalı gösterebilmek için hep şirk kapısından girmektedirler. Tevhid taraftarlığı adı altında da diğerlerini tekfir etmeye yeltenmektedirler. Fakat bu son istidlallerinde, sözlerinin üslubunu biraz değiştirip, evliyaya yönelmenin boş bir mevzu olduğunu öne sürmüşledir. Oysa ki evliyanın akli ve nakli deliller ile diri olduklarının ve ölü olamayacaklarının kanıtlandığı hususunu göz ardı etmişlerdir.

Neml / 80.

Fatr / 22.

Bedenden ayrıldıktan sonra ruhun cesetten tecerrüt etmesi ve onun maddi cesede bağımlı olmadığı delilleri, insani ruhun öldükten sonra da baki kalmasını, özel bir hayat ve idrakten faydalanmasını gerektiriyor. Ayrıca büyük İslam filozofları on tane delil ile ruhun bekasını ve sabit hiç kimse içinde şüphe yolu bırakmamışlardır.

Kur'an ayetleri, örneğin, Ali İmran süresinin 169-170-Nisa süresinin 41.ci Ahzap süresinin 45. Mü'minun Süresinin 100. ve Mü'minun Süresinin 46. ayetleri, öldükten sonra da hayatın devam ettiğini kanıtlamışlardır. Önceki bölümlerde de bu konuda bahsettik.

Söz konusu ayetten kastedilen şey, onların iddia ettikleri şeyler değildir. Evet toprakta yatan cesetler idrak kabiliyetine sahip değillerdir. Ruhu kendisinden ayrılan her ceset, idrak ve düşünceden yoksundur.

Cansız bir cisim halindedir. Fakat bu hususa dikkat etmek gerekir ki, bizlerin istekte bulunduğumuz muhataplarımız, kabirlerde uyuyan cesetler değillerdir. Bizim muhatap olduğumuz evliyalar, berzah aleminde, berzahi ceset ile yaşayan Kur'an-ın ifadesiyle "diri ve canlı" olan kimselerdir. Bizler o gibi pak ve canlı ruhlar ile konuşup öylelerinden şefaat talebinde bulunmaktayız, toprakta uyuyan cesetlerden değil.

Ölüler ve toprak altında gizlenmiş cesetler, şayet hükmetmek ve duymaktan uzak düşmüşlerse, onların bu durumları, Kur'an-ı Kerim'in nassı ile diğer alemde canlı olup rızıklanan o pak ve temiz evliya ruhlarının da duymak ve idrakten uzak kalmalarını gerektirmez.
Bizler şayet "selam" diyor veya şefaat talebinde bulunuyor veya konuşuyorsak, bu işleri, diri ve

pak ruhlar ile yapıyoruz. Toprak altında gizlenen cesetler ile değil.

Onların kabir, ev, toprak ve mekanlarına gitmemizin nedeni ancak bu yollarla onlar ile ruhi irtibatlar sağlamak ve kendimizi hazırlıklı kılmaktır.
Onların cesetlerinin toprağa dönüştüğünü kabullensek dahi yine de o sahneleri meydana getirmekteki gayemiz o yollar ile onların ruhları ile irtibat kurabilme hazırlığı yapmamızdır.

15.BÖLÜM

GAYBİ YARDIMA İNANMAK ŞİRK UNSURU MUDUR?

Hiç şüphesiz ciddi bir şekilde istekte bulunmak, istekte bulunanın karşı tarafta bu isteğini yerine getirebilme gücü ve kudretinin varolduğunu bilmesiyle mümkün olabilir.

İslam hadisleri o durumun aksini beyan ediyorlar.(yani evliyanın bedeninin çürümediğini vurguluyorlar)

Kimi zaman bu güç, zahiri ve maddi güç olabilir, örneğin birisinden su istediğimizde, su kabını çeşmeden doldurup bize vermesi gibi.
Kimi zaman da bu güç, tabii akımlardan ve maddi kanunlardan uzak, gaybi güç olabilir. Örneğin; birisinin Hz. Ali (a.s)'ın Hayber kalesinin kapısını normal bir insanın gücü üstünde, beşeri güç ile değil, gaybi bir güç ile yerinden kopartmasına inanması gibi.

Veya İsa'nın, kendi şifa veren nefesiyle, çaresi mümkün olmayan bir hastaya, cerrahi müdahalede bulunmaksızın veya ilaç vermeksizin, şifa vermesine inanması gibi.

Bu gibi gaybi güce itikat etmek, eğer Allah'ın izin, irade ve kudretine dayalı olursa, tıpkı maddi bir güce itikat gibi olur. Böyle bir itikat da şirk'i gerektirmez. Zira, maddi gücü o ferdin eline veren Allah, gaybi gücü de diğerine vermiş olabilir. Önemli olan, mahluk birini halik olarak farzetmemek ve beşer olan birini de Allah'a ihtiyaçsız olarak tasavvur etmemektir.

VEHHABİLERİN GÖRÜŞÜ

Vehhabiler şöyle diyor: İster ölü, ister diri, şayet bir şahıs evliyanın herhangi birinden hastasına şifa vermesini, veya yitiğini geri getirmesini, veya borcunu ödemesini isterse, bu gibi istekler isteyen şahsın, istenilen kimse hakkında, yaratılış aleminde cari olan tabiat kanun ve nizamlarına hakim olduğuna dair bir güç veya sultasının varlığına itikadı olduğunu gerektirir.

Allah'tan başkası hakkında böyle bir güç ve sultaya itikat etmek, istenilen kimsenin "ilahlığına"itikadı gibidir. Bu şartla istek talebinde bulunmak da şirktir. Çölde susuz bir insan, şayet hizmetçisinden su isterse, o şahıs, tabiat kanunlarına hakim olan nizama tabi olmuştur. Böyle bir istek şirk olamaz.

Fakat o şahıs, toprağın altında yatan veya diğer bir yerde yaşamakta olan bir imam veya bir peygamberden su isterse, böyle bir istek, maddi illet ve sebepler olmadan, isteyene su yetiştirebilmesi için onda gaybi bir güç ve sultanın var olduğuna inanmayı gerektirir. Böyle bir inanç, bu tür merciin "ilahlığına" inanmak gibidir.

"Ebul -A'la el- Evdudi" bu konuyu açıklayanlardan biridir. Şöyle diyor
"İnsanın Allah'ı çağırmasının ve ondan yardım dilemesinin nedeni, Allah'ı, maddi kanunların nüfuzu ve hududu üstünde bulunan tabiat kanunlarına ve güçlerine hakim bir sultaya sahip bulunduğunu düşünmesinden dolayıdır."

BİZİM BU KONUDAKİ GÖRÜŞÜMÜZ

Yanılgının esasını teşkil eden şey, fertlerdeki gaybi güce itikadı, mutlak şirk ve çift perestlik unsuru olduğunu tasavvur etmek olmuştur. İlahi güce dayalı sultaya itikat ile Allah'tan ayrı ve bağımsız sulta arasında fark koymayı, ya istememiş yahut ta bunu başaramamışlardır. Şirk unsuru olan ikincisidir.
Kur'an, açık bir şekilde, gaybi sulta sahibi olan ve tabiat kanunlarına hakim iradesi bulunan şahıslardan söz etmektedir.
Biz burada Kur'an açısından öyle bir güce sahip olan evliyalardan bir bölümünün ismine işaret edeceğiz;

1-YUSUF'UN GAYBİ SULTASI

Yusuf kardeşlerine şöyle diyor: Bu gömleğimle gidin de, babamın yüzüne sürün. Gözü görür hale gelir.

- Müjdeci gelip de onu (gömleği) onun yüzüne sürdüğü zaman, gözü görür olarak (sağlığına)dönüverdi.

- El Mustalihat'il Erkaa s. 18.

- Yusuf / 93-96.

Zahiren ayet şunu ifade ediyor: Yakup'un gözleri Yusuf'un iradesi, isteği ve kesbi kudreti sayesinde görür oldu. Bu iş asla Allah'ın direkt işi değildi. Ancak "sebep yoluyla Allah'ın işiydi. Şayet böyle olmasaydı, kardeşlerine gömleğini babasının yüzüne sürmelerini emretmezdi, yalnızca dua etmesi de yeterli olurdu.

Bu iş, Allah velisinin Allah'ın izni ile alemden bir cüz'ünde tasarrufundan başka bir şey değildir. O işin faili, Allah'ın özel durumlarda onun iradesinde bıraktığını gaybi gücün sahibidir.

2- MUSA'NIN GAYBİ SULTASI

Hz. Musa (a.s) Allah tarafından, İsrailoğlu kabilesi sayısınca on iki adet çeşmenin çıkması için Asasını dağa vurmaya görevlendiriliyor. Nitekim şöyle buyuruyor:

"Asanı taşa vur demiştik de ondan on iki pınar fışkırmıştı."

Diğer bir yerde de, İsrailoğullarının geçebilmesi için suyun her bölümünün dağ haline gelmesi için, asasını denize vurmaya görevlendiriliyor. Nitekim şöyle buyuruyor:

- Bunun üzerine Musa'ya: "Asanla denize vur diye vahyettik. (vurdu ve) Deniz hemencecik yarılıverdi ve her parçası kocaman bir dağ gibi oldu."

Burada, pınarların fışkırmasında ve dağların meydana gelmesinde, Musa'nın istek ve iradesinin bulunmadığını ve yine asasını vurmasının etkisiz olduğunu söyleyemezsiniz.

3- SÜLEYMAN'IN GAYBİ SULTASI

Süleyman Peygamber, çok geniş gaybi güçleri bulunan, Allah'ın büyük velilerinden birisidir.

- Bakara / 60.

- Şuara / 63.

Kendisi o büyük ilahi bahşişi; "Bize her şeyden (bol bir nimet) verildi. cümlesiyle ifade etmiştir. Neml suresinde 12'nci, Enbiya suresinde 36-40'ıncı ayetlerde bu nimetlerin tafsilatı nakledilmiştir. Bu ayetleri mütalaa etmek, bizlere Süleyman'a hibe edilen azametli kudretini tanıtmış olur.

Saygı değer okuyucuların o kudretlerden haberdar olmalarını sağlamak için, kısaca bu ilahi veli ile ilgili ayetlerin bir kısmını ele alacağız. Böylece ilahi kulların gaybi gücüne inanmanın Kur'an'ın haber verdiği konulardan biri olduğu aydınlığa kavuşmuş olacaktır.
Kur'an'a göre Hz. Süleyman'ın uçan kuşlara ve cinlere karşı sultası vardı. Ayrıca o haşerelerin ve kuşların dilini biliyordu. Ayet de şöyle buyuruluyor:" ...

- Süleyman, Davud'a mirasçı oldu ve dedi ki; "Ey insanlar, bize kuşların konuşma dili öğretildi ve bize her şeyden (bol bir nimet) verildi. Hiç şüphesiz bu,apaçık olan bir üstünlüktür."

- Süleyman'a cinlerden, kuşlardan ve insanlardan ordular toplandı ve bunlar bölükler halinde dağıtıldı.
- Nihayet karınca vadisine geldiklerinde, bir karınca dedi ki: "Ey karınca topluluğu, kendi yuvalarınıza girin, Süleyman orduları, farkında olmaksızın sizi kırıp geçmesin."

- (Süleyman) onun bu sözü üzerine gülerek tebessüm etti ve dedi ki;"Rabbim, bana, anne ve babama verdiğin nimete şükretmemi ve hoşnut olacağın salih bir amelde bulunmamı bana ilham et."Neml / 16-17.
Şayet biz Süleyman tarafından Sebe melikesine haber götürmeye memur kılınan "Hüdhüd"hikayesini, Kur'an'da mütalaa etseniz, Süleyman'ın gaybi gücü karşısın da

---

- Neml Suresi, ayet / 16.

---

hayretinizden parmak ısırırsınız. Bu açıdan sizlerden Neml suresinin 20 den 44 'e kadar olan ayetlerini mütalaa edip ayetin noktalarına iyice dikkat etmenizi rica ediyorum.

Kur'an'ın ifadesine göre Hz. Süleyman, gaybi güce sahip bulunuyordu. Rüzgar onun isteği ve emri doğrultusunda hareket ediyordu. Nitekim ayette şöyle buyuruluyor:

-Süleyman için de, fırtına biçiminde esen rüzgara (boyun eğdirdik) ki, kendi emriyle, içinde bereketler kıldığımız yere akıp giderdi. Biz her şeyi bilenleriz (Enbiya /81)
Dikkat edilecek nokta "Tecri bi emrih" cümlesidir. Bu cümle "rüzgarın Süleyman'ın emriyle hareket ettiğini" bildirmektedir.

5-İSA VE GAYBİ SULTA

Kur'an ayetlerini, araştırarak Hz. İsa'nın gaybi gücünü anlamak mümkündür. Biz onun makam ve mevkisine işaret etmek için, bir ayet nakledeceğiz:
Kur'an İsa'dan şöyle naklediyor:

- Ben size çamurdan kuş biçiminde bir şey oluşturur, içine üfürürüm, o da hemencecik Allah'ın izniyle kuş oluverir. Ve Allah'ın izniyle doğuştan kör olanı, alaca hastalığına tutulanı iyileştirir ve ölüyü diriltirim. Yediklerinizi ve stok ettiklerinizi, size haber veririm. Şüphesiz, eğer inanmışsınız bunda sizin için kesin bir ayet vardır. Ali İmran / 49.

Şayet İsa kendi işlerini Allah'ın iznine bağlıyorsa, nedeni hiçbir peygamberin Allah'ın izni olmaksızın böyle bir tasarrufa sahip olmamasındandır. Nitekim ayette şöyle buyuruluyor:

- "Allah'ın izni olmaksızın (hiç) bir peygambere herhangi bir ayeti (mucizeyi) getirmek olacak iş değildi. Rad / 38.
Aynı halde Hz. İsa gaybi işleri kendine nispet ediyor ve şöyle diyor: Ben şifa veririm, ben diriltirim, ben haber veririm. Nitekim; " " (iyileştiririm, diriltirim, haber veririm) cümlelerinin tümü mütekellim sığasıdır. (Yani fiilin öznesini ifade eden birinci tekil şahıs kipidir) Ve konuya işaret etmektedir.

Gaybi güce ve tabiat üstü bir sultaya sahip olanlar yalnızca Hz. Yusuf, Hz. Musa, Hz. Süleyman

ve Hz. İsa değildir. Ancak diğer peygamberlerden bir bölümü de yine gaybi sultaya sahiptiler ve sahip olmaktadırlar. Kur'an Cebrail'den "..."(çetin güç sahibi) diye meleklerden ise: "... " (işi bir düzen içinde evirip çevirenler) diye söz etmiştir.

Kur'an'da melekler alemin işini evirip çevirenler, canı alanlar, insanları koruyanlar, amelleri yazanlar, asi kavim ve milletleri yok edenler vs. olarak tanıtılmışlardır. Ku-ran'la ilişkisi olanlar, meleklerin gaybi güç ve kudret sahibi olduklarını, onların Allah'ın izni ile ve Onun kudretine dayanarak olağanüstü işler yaptıklarını bilirler.

Gaybi güce itikat etmek şayet bunların ilah oluşuna itikadı gerektirirse, Kur'an açısından bunların tümü ilah olarak tanıtılmalıdırlar.
Çözüm yolu söylenilen sözdür. Müstakil kudret ile Kesbi kudret arasında fark olduğunu bilmek gerek. Allah'tan başka mustakil bir kudrete itikat etmek, şirk unsurudur. Oysaki her hangi bir amel hakkında kesbi kudrete itikat etmek, Tevhidin kendisidir.

Buraya kadar yapılan açıklamalardan anlaşılıyor ki, Evliyalar da, Allah'ın tükenmez kudretine dayalı bir (gaybi gücün) var olduğuna itikat etmek ve onların Allah'ın seçtiği sebepler olarak bilmek, şirki gerektirmediği gibi, aksine tevhidin ta kendisidir. Tabii kuvvete dayalı fiillerin insana istinat edip, gaybi güce dayalı işleri de Allah'a nispet etmek tevhidin milakı (temel dayanağı) değildir.

Ancak tevhidin hakikati, gerek gaybi ve gerekse tabii güce dayalı her şeyi Allah'a nispet etmektir. Onu her çeşit kuvvet, güç, faaliyet aslı olarak bilmektir.
Bu açıklamalardan sonra şimdi evliyalardan olağanüstü işleri isteme konusunu araştırmaya başlayabiliriz

---

- Evliya ve peygamberlerin gaybi gücü hakkındaki konu tek başına bir kitapçık içersinde yer almıştır. Biz geniş bir şekilde onun etrafında "peygamberlerin manevi gücü" adlı kitapta konuşmuş ve adı geçen kitap defalarca basılmıştır.
- Necm Suresi, ayet / 5.
.- Naziat Suresi, ayet / 5